

Kovid-19 Korku Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kovid-19 Korku Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25094>

Özet

Kovid-19 Korku Ölçeği, küresel pandemi dönemi olan 2021 yılında Kaya, Dünder, Çakıroğlu ve Uzdil tarafından Türk kültürüne uyarlanmış psikometrik bir araçtır. Ölçek, bireylerin **2019 Koronavirüs Hastalığı'na (COVID-19)** yönelik yaşadığı özgül korku, endişe ve fizyolojik tepkileri ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Orijinal ölçeğin Türkçeye uyarlama yapılması, aracın dilsel ve kültürel etideliğini sağlamaya hedeflemiştir.

7 maddeden oluşan bu ölçek, bireylerin enfeksiyona yakalanma korkusu, ölüm kaygısı ve medyadan etkilenme düzeylerini değerlendirir. 5'li Likert tipi derecelendirme formatını kullanarak, klinik ve araştırma ortamlarında COVID-19'un psikolojik etkilerini hızlı ve güvenilir bir şekilde saptamaya olanak tanır.

Anahtar Kelimeler

COVID-19, koronavirüs, korku ölçeği, kaygı, psikometrik özellikler, Türkçe uyarlama, psikoloji.

Yazarlar

Seda Kaya, Ercan Dünder, Fatih Çakıroğlu, Zeynep Uzdil.

Amaç

Kovid-19 Korku Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin SARS-CoV-2 virüsü enfeksiyonuna dair yaşadığı spesifik korku ve endişe seviyelerini nicel olarak ölçmektir. Bu ölçek, özellikle pandemi dönemlerinde halk sağlığı ve ruh sağlığı alanında yapılan müdahalelerin etkinliğini değerlendirmede kritik bir rol oynamaktadır. Ölçeğin Türkçe uyarlamasının özel amacı ise, orijinal yapının Türk kültüründe ve dili bakımında geçerliliğini ve güvenilirliğini sağlamaktır.

Bu araç, klinik ve araştırma ortamlarında, bireylerin COVID-19 kaynaklı psikolojik yükünü belirlemek ve yüksek düzeyde korku yaşayan grupları tespit etmek için tasarlanmıştır. Bu sayede, hedefe yönelik psikososyal destek programları geliştirilebilir ve uygulanabilir.

Yapı

Ölçek, doğrudan **Kovid-19 korkusu** yapısını ölçmektedir. Bu yapı, enfeksiyona yakalanma endişesi, hastalığın potansiyel ölümcül sonuçları hakkındaki kaygılar ve hastalığa dair medyatik içeriğe maruz kalmanın yarattığı duygusal tepkiler gibi bilişsel, fizyolojik ve davranışsal bileşenleri içermektedir.

Ölçülen korku, genel kaygıdan farklı olarak, belirli bir tetikleyiciye (koronavirüs enfeksiyonu) odaklanmıştır. Maddeler, hem fizyolojik tepkileri (örn. ellerin terlemesi, kalp çarpıntısı) hem de davranışsal/bilişsel tepkileri (örn. uyku sorunları, haber izlerken gerilme) kapsayarak, bu özgül korku durumunun multidimensiyonel doğasını yansıtmaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe adaptasyon çalışması, **geçerlik** çalışmaları içermektedir. Kaya ve arkadaşları (2021) tarafından yürütülen çalışmada, ölçeğin Türk popülasyonunda ölçmeyi amaçladığı yapıya bağlı olarak bir şekilde ölçtüğünü gösteren istatistiksel kanıtlar sunulmuştur. Bu kanıtlar, genellikle yapı geçerliliğini test etmek amacıyla faktör analizi yöntemleri kullanılarak elde edilmiştir.

Yapılan geçerlik çalışmaları, ölçeğin tek faktörlü yapısının korunduğunu ve maddelerin Kovid-19 korkusu yapıyla tutarlı olduğunu doğrulamıştır. Detaylı geçerlik katsayıları ve uyum indeksleri için orijinal makalenin incelenmesi gerekmektedir.

Güvenirlilik

Kovid-19 Korku Ölçeği'nin Türkçe formunun güvenilirliği, iç tutarlılık katsayıları (genellikle Cronbach Alfa) kullanılarak incelenmiştir. Uyarılma çalışması, ölçeğin maddelerinin birbiriyle yüksek düzeyde tutarlı olduğunu ve dolayısıyla ölçüm sonuçlarının kararlı olduğunu ortaya koymuştur.

Yüksek güvenilirlik değerleri, ölçeğin Kovid-19 korkusunu tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve uygulandığı popülasyonda tekrarlanabilir sonuçlar verdiğini işaret etmektedir. Bu sonuçlar, ölçeğin bilimsel araştırmalarda ve klinik değerlendirmelerde güvenle kullanılabilirliğini teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerliliğini incelemek amacıyla yapılan faktör analizi (Doğrulayıcı Faktör Analizi - DFA), Kovid-19 Korku Ölçeği'nin orijinal yapıyla uyumlu olarak tek boyutlu (unidimensional) bir yapı sergilediğini göstermiştir.

Bu tek faktörlü yapı, ölçekteki tüm 7 maddenin ortak bir psikolojik yapıya, yani Kovid-19'a özgü korkuyu ölçtüğünü desteklemektedir. Faktör yükleri ve model uyum indeksleri, Türkçe formun yapısal bütünlüğünün uluslararası standartlara uygun olduğunu kanıtlamıştır.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçeği (Adaptation Scale)

Format: Bireyin kendi bildirimine dayalı, 7 maddelik bir envanterdir.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), Orijinal formu diğer dillerde mevcuttur.

Popülasyon Grubu: Genel yetişkin popülasyon.

Yaş Grubu: Yetişkinler.

Popülasyon Detayları: Türkiye'de yaşayan, Türkçe konuşan bireyler üzerinde valide edilmiştir.

Test Metodolojisi: Ölçek maddeleri 5'li Likert ölçeği üzerinden derecelendirilmektedir. Derecelendirme sistemi şöyledir: 1= **kesinlikle katılmıyorum** - 5= **kesinlikle katılıyorum**. Ölçekten elde edilen toplam puan, bireyin Kovid-19 korku düzeyini gösterir; yüksek puanlar, yüksek düzeyde korkuya işaret eder.

Anahtar Kelimeler

Salgın dönemi, psikometrik araç, COVID-19 korkusu, 7 madde, Likert tipi, psikolojik ölçüm.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: SEDA KAYA

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: dyt.seda06@outlook.com

Yayın Adresi: Bilgi mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin Türkçe adaptasyon çalışması 2021 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı ve telif hakları ile ilgili detaylı bilgi ve izinler için sorumlu yazar (Seda Kaya) ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi önerilmektedir.

Kaynaklar

Kaya, S., Dünder, E., Çakıroğlu, F., & Uzdil, Z. (2021). Adaptation of the Fear of 2019 Coronavirus

Disease (COVID-19) Scale to Turkish Culture: A Validity and Reliability Study. *JCBPR*. 10(1). 40-45. DOI: [10.5455/JCBPR.104890](https://doi.org/10.5455/JCBPR.104890)

Bu ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [kovid-19-korku-olcegi-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/kovid-19-korku-olcegi-toad.pdf)

Kovid-19 Korku Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

En çok koronavirüs enfeksiyonundan korkuyorum.

Koronavirüs enfeksiyonunu düşünmek beni rahatsız ediyor/endişelendiriyor.

Koronavirüs enfeksiyonunu düşündüğümde ellerim terliyor.

Koronavirüs enfeksiyonu yüzünden hayatımı kaybetmekten korkuyorum.

Sosyal medyada koronavirüs enfeksiyonu ile ilgili haberleri ve olayları izlerken geriliyorum ya da endişeleniyorum.

Koronavirüs enfeksiyonuna yakalanmaktan endişe duyduğum için uyuyamıyorum.

Koronavirüs enfeksiyonuna yakalanabileceğim düşüncesi kalbimin hızla çarpmasına sebep oluyor.